

DRAUGAS
THE LITHUANIAN DAILY FRIEND
PUBLISHED BY MARIAN GUILD, INC.
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Illinois
Telephone CANAL 7799
The most influential Lithuanian Daily in America.

DRAUGAS

DRAUGAS
LEIDZIA MARIJONŲ BENDROVE,
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Illinois
Telefonas CANAL 7799
Vienintelė laisvė ir tikroji mintis
Lietuvių dienraštis Amerikoje.

VOL XXIII 3c a Copy Chicago, Illinois, Pirmadienis, Liepa-July 10 d., 1939 m. Kaina 3c No. 160

LIETUVOS ŽURNALISTAI VARŠUVOJE

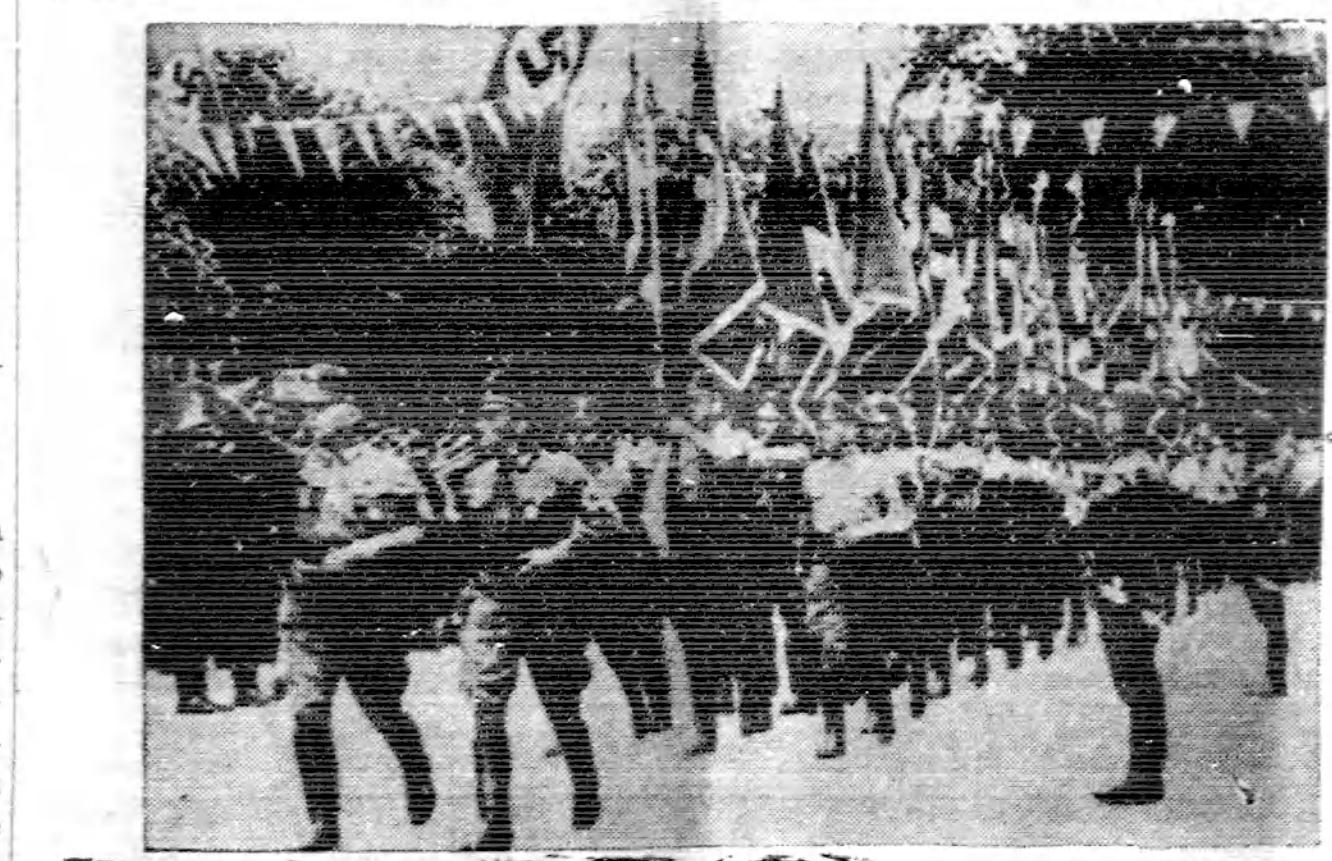
Lenkija siekia glaudesnių santykių su Lietuva, kad ją atitraukti nuo nacių

Lietuvių "mažumai" žada atidaryti vidurines mokyklas

VARŠUVA, liepos 9 (Ass. Press). — Lenkija ėmėsi dar kito žygio glaudžiau susiartinti su savo mažesniąja kaimyne Lietuva, kurioje prieš šešioliką mėnesių kesinosi įsiveržti.

Dvylika lietuvių žurnalistų atvyko čia su oficiale vizita. Lenkai naudojami šia proga. Vyriausybė stengiasi dar stipriau suvienoti santykius su Lietuva, kuri kovo mėnesį neteko Klaipėdos uosto ir krašto.

Cia aiškinama, kad Lietuvai netekus Klaipėdos buvo pradžia lietuvių su lenkais susiartinimo. Ir tas dabar palaipsniui sekmingai vykdoma. Abiem pusėm naudinga. Lietuva jungiasi su didesne

Nacių triukšmadariai Danzige maršuoja pro savo vadą Albert Foerster, kuris 8000 susirinkusių pasakė, kad prijungimas to krašto prie Reicho (Vokietijos) yra netolinamas. (Ame telephoto)

Lenkija neigia nacių; pasitiki savomis jėgomis saugoti Dancigą

Savo rėžtu naciai Dancigą ginkluoja; dirbami apkasai

VARŠUVA, — liepos 9. — Šiandien Lenkija kaip dar niekuomet yra griežtai nusistačiusi nieku būdu naciams nepadauti Dancigo ir neišžadėti ten savo teisių. Lenkijos valdiniai šiuo klausimu nacių tiesiog neigia, Hitlerio grasinimus išjuokia ir budi.

Dar ypatingiau, Varšuvoje pareiškama, kad Britanija ir Prancūzija pasitikėjimas yra labai mažas vertės lenkų akys. Lenkai taisyti žadėjimai kartais gali skaudžiai nusivilti. Bet nenusivili savo pačių pasiryžimui, išterme ir pagėda. Lenkija pati viena pasiruošus grumtis su galingesniu priešu, jei talkininkai ją apleistų.

PANEVEŽYJE MIRĖ LIETUVOS PARTIZANŲ ORGANIZATORIUS

PANEVEŽYS (XX Amž.) — Apskrities ligoninėje po sunkios ligos, aprūpintas šv. Sakramentais, mirė kan. Aleksandras Štombergas, Saločių klebonas.

Velionis gimė 1845 m. Platių parap., Šatekių k. Nuo 1880 ligi 1884 metų mokėsi kun. seminarijoje. Gruodžio 2 d. buvo išvestas kunigu ir paskirtas Ariogalos vikaru, 1886 metais perkeltas į Zavičos parapiją, 1887 m. į Pamunėlį, 1889 m. į Ilukštą; 1891 m. Jakobštato klebonas, 1893 m. Bebrono klebonas, 1896 m. nukeltas į Ilukštą klebonu ir paskirtas Semigalijos dekanu.

1905 m. perkeltas į Saločių klebonu, kur išbuvo ligi savo mirties.

Velionis buvo ne tik pavyzdingas kunigas, bet ir nolis priešpados metais platintojas lietuviškos spaudos "Aušros", "Tėvynės Sargo". Pamunėlyje tęsė a. a. kun. Katalės pradėtą darbą: važinėjo iš kaimo į kaimą su įvairių mokslų pamokomis. — Tai skrajojanti lietuvių mokykla. Už šį darbą rusų valdžios buvo nusmerkta į ištėrimą, tik 1905 m. išleista amnestija jį išgelbėjo nuo bausmės.

Ilukštoje įvedė bažnyčioje lietuviškus pamokslus, kuriais daugelį lietuvių sulaukė nuo nutautimo.

Prieš karą Saločiuose suorganizavo lietuvišką pradžios mokyklą, kurią palaikė daugiausia savo lėšomis.

Besikūriant Lietuvos valstybei, buvo suorganizavęs partizanų ir iš Bauskės vokiečių išgavęs jiems ginklus. Šie partizanai vėliau prisidėjo prie Joniškėlio mirties batalijono, kuris smarkiai kovėsi su bol-

YRA ŽMONIŲ, KURIE SOV. RUSIJĄ LAIKO REIKŠMINGA TAIKAI

Bet tai tik paprastos pasakos; bolševikai ištižę, bejęgiai

PARYŽIUS, liepos 9. — Vis dar yra žmonių, kurių nuomone, Anglijai ir Prancūzijai yra gyvo reikalo susiartinti su sovietų Rusija, nes bolševikai, esą, yra svarbus faktorius išlaikyti taiką Europoje. Girdi, tik su Maskva galima Europai užtikrinti ramybę.

Šie žmonės kalba, kad su sovietais susiartinimas tegalimas tik britams ir prancūzams pripažinus iškeliamus Maskvos reikalavimus. Girdi, Maskva neturi pagrindo per daug pasitikėti "demokratiniėmis" valstybėmis, atsiminus netoliną praeitį, kai tos valstybės sulaužė savo pažadus naciams išdavusios Čekoslovakiją. Tas išdavimas sukretė visą Europą. Visais laikais žadėjusios tos valstybės saugoti ir ginti mažųjų valstybių teises, stargę pabūgo Hitlerio grasinimų ir jam nusilenkė.

Tiesa, kad Anglija su Prancūzija sunkiai nusikalto Europos demokratijai, išsižadėdamos savo garbės žodžio, duoto Čekoslovakijai. Tiesa, kad mažosios valstybės negali pasitikėti didžiosiomis valstybėmis, bet turi vienyti ir remtis tik savo jėgomis. Čekoslovakijos išdavimas Europos istorijoje bus juodžiausias lapas.

Bet kiekvienam turėtų būti žinoma, kad Anglija su Prancūzija neturės progos į savo antiagresyvinį paktą įtraukti sov. Rusiją, kaip ilgai bolševikams bus lemta Rusiją valdyti. Tai dėl to, kad prisijungus prie pakto galėtų ištikti karas, o bolševikai negali kariauti. Negali, nes neturi vadų. Įsivėlus bet kokian karan galėtų kilti revoliucija ir nušluoti raudonuosius komisarų tironus.

Tai kiekvienam žinomi faktai. Kas galvoja kitaip, tas arba pats bolševikas, arba nežino ką galvoja ir kalba.

Vokietijos naciai yra kitokios nuomonės apie Lietuvą

BERLYNAS, liepos 9. — Kai Lenkija siekia glaudesnių santykių su Lietuva, Vokietijos naciai daro savo karnio stiprumo ir pajėgumo visuose pasieniuose apžvalgą. Pareiškia, kad šiandien Vokietija visais frontais nepalyginamai yra stipresnė ir galingesnė nei 1914 metais būta.

Anot nacių, šiandien Vokietija tvirtai gausingą kariuomenę ir nepaimamas ir nesumažinamas tvirtoves.

Sako, sov. Rusija nuo Vokietijos uždaryta Pabaltijo valstybėmis, kurios yra Vokietijos nacių įtakoje, o Lietuva, girdi, iš dalies yra Vokietijos valdžioje (to some extent under Germany's rule). Per šias valstybes bolševikai negali tiesioginiai prasiveržti Vokietijos link.

POPIEVIUS UŽ TAIKĄ DANCIGO KLAUSIMU

VATIKANAS, liepos 9. — Patarta, kad grįždamas į Varšuvą apaštališkas nuncijus Lenkijai, JE. arkiv. F. Crotešis, veža lenkų vyriausybės nacių Svatojo Tėvo pasiūlymą gražiosiu susitaikinti dėl Dancigo. Sakoma, Pijus XII siūlęs kompromisą.

Italų spauda praneša, kad Vatikanas yra priešingas Britanijos paktui su sov. Rusija.

IEŠKOMA PRIEMONĖ SUTAİKINTI LENKUS SU VOKIETIJA

LONDONAS, liepos 8. — Vietos spauda paduoda, kad britų vyriausybės sluoksniuose ieškoma priemonė lenkus sutaikinti su naciais dėl Dancigo.

Britų spauda paduoda, kad fureris Hitleris nesibaidas Klaipėdos klausimą spręsti taikinguoju keliu, jei tik lenkai pareikštų savo gerą valią ir sutiktų nesisalinti nuo kompromisų.

DEL WPA STREIKO SUŠAUKIAMA KONFERENCIJA

Kadangi WPA darbininkų amatininkų streikas plinta, WPA nacionalis administratorius Harringtonas sušaukia visos šalies atskirų valstybių WPA administratorių ir rajonų direktorių konferenciją Chicagoj. Konferencija įvyks ateinančią trečiadienį ir ketvirtadienį.

Savo metu ir streikuojantieji amatininkai unistai sušaukia mitingus.

VYSKUPAS SHEIL KALBĖS CIO SUSIRINKIME

"Packhouse Workers' Organizing" komitetas, priklausančias CIO organizacijai, liepos 16 d. Coliseum'e turės masinį darbininkų susirinkimą.

Tarp kitų kalbėti pakviestas ir Jo Ekse. auxilinis vyskupas B. J. Sheil.

Vyskupas priėmė kvietimą.

ANKSCIAU BUS SAUKIAMI NAUJOKAI

KOPENHAGENAS, liepos 8. — Danijos vyriausybė nusprendė šiemet vienu mėnesiu anksčiau, nei paprastai, naujokus pašaukti karo tarnybon.

BUENOS AIRES, liepos 8.

— Argentinos kongreso žemėji rūmai nusprendė tirti šioj respublikoj vykdomą vokiečių italų (fašistų nacių) propagandą.

NACIAI CLAUDŽIAU RIŠASI SU BULGARAIŠ PRIES RUMUNUS

BERLYNAS, liepos 8. — Išleistam komunikate Vokietijos vyriausybė pareiškia, kad nepaisant Vokietijos priešų vedamos propagandos ir įvairių kalbų, naciai vis glaudžiau rišasi politiniais, ekonominiais ir kultūriniais ryšiais su bulgarais.

Nacių autoritetai ir spauda palankiai atsiliepia apie bulgarų ryžtumą atgauti savo teritorijas, kurias turi pasisaviuoti jų kaimynai. Bulgarijos teritorijomis naudojasi Rumunija Jugoslavija ir Graikija.

Bulgarų ministras pirmininkas Klosevanovas ilgus pamitarimus turėjo su diktatorium Hitleriu, maršalu Goeringu ir už. reikalų sekretorium Ribbentropu.

NACIAI UŽGROBĖ LABDAROS DR-JOS VISAS SAVASTIS

VIENA, Austrija, liepos 8. — Naciai Austrijoje panaikino ilgiausius metus plačiai veikusių katalikų Sv. Vincento a Paulo labdaros draugijų. Uždaryta jos centras ir visi skyriai. Užgrobti visi rekordai ir fondai ir nukeldinti į "socialės gerovės" ministeriją Berlyne.

Seniau naciai buvo peskelbę, kad jie neeis Vokietijoje veikti jokioms labdaros organizacijoms, kuriuose vyrantų kunigai.

Pagaliam jie nurodo, kad "labdaros" terminas Vokietijoje neturi būti žinomas ir visokis šelpimas palaipsniui bus išnaikintas.

DIDESNEI HITLERIO SAUGAI

BERLYNAS, liepos 8. — Vokietijos vyriausybė nūdraudė laktinams skrajoti Berchtesgadeno ir apylinkės padangėmis. Tenai yra Hitlerio rezidencija.

ORAS

CHICAGO SRITIS. — Šiandien debesuota ir vėsi. Saulė teka 5:24, leidžiasi 8:27.